

Sygn. akt VII U 1122/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Kozłowska-Czabańska

Protokolant: sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016 r. w Warszawie

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 9 czerwca 2015 r. znak: ENP/10/(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. B. prawo do świadczenia emerytalnego od dnia 20 kwietnia 2015 roku.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., w dniu 9 czerwca 2015r., wydał decyzję znak: ENP/10/(...), którą przyznał J. B. prawo do emerytury począwszy od dnia 1 maja 2015r. tj. od początku miesiąca w którym ubezpieczona złożyła wniosek o świadczenie (vide: k.9 ar.).

W dniu 9 lipca 2015r. ubezpieczona J. B. złożyła odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego zaskarżając ją w części dotyczącej daty początkowej, od której to ZUS przyznał jej prawo do świadczenia emerytalnego. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że z wnioskiem o prawo do emerytury wystąpiła dopiero w maju 2015r. z uwagi na okoliczność, iż w okresie od dnia 12 kwietnia 2015r. do dnia 20 kwietnia 2015r. przebyła operację wszczepienia tętnicy piersiowej w Klinice (...). J. B. wskazała również, że w tamtym okresie była bardzo słaba, nie miała możliwości poruszania się. Jednocześnie mąż ubezpieczonej opiekował się nią i również nie mógł złożyć wniosku w jej imieniu (vide: k.2 as.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie, z dnia 21 lipca 2015r., wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art.477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy zauważył, że ubezpieczona w dniu 18 maja 2015r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury. W związku z tym organ rentowy decyzją z dnia 9 czerwca 2015r., znak (...) przyznał wnioskodawczyni prawo do tego świadczenia od dnia 1 maja 2015r. – tj. od początku miesiąca złożenia wniosku.

Organ rentowy zauważył, że zgodnie z art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – świadczenie wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Zdaniem organu rentowego stosując w sposób prawidłowy art.129 ust.1 w/w ustawy Oddział przyznał ubezpieczonej wnioskowane przez nią świadczenie prawidłowo od miesiąca maja 2015r. (vide: k.6 as.).

Zaakcentowania wymaga, iż do zamknięcia rozprawy w dniu 14 stycznia 2016r. strony postępowania nie modyfikowały zgłoszonych stanowisk i wywodziły jak dotychczas (vide: k.14 as.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona J. B. (urodzona w dniu (...)) na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 28 października 2010r., znak: SP2 (...) uzyskała prawo do świadczenia przedemerytalnego ze skutkiem od dnia 18 sierpnia 2010r. W treści tej decyzji organ rentowy podniósł, że prawo do świadczenia przedemerytalnego ustanie w dniu poprzedzającym dzień osiągnięcia przez wnioskodawczynię 60 lat życia (vide: k.85 ar.).

Następnie w dniu 2 lutego 2015r. organ rentowy skierował do ubezpieczonej pismo, w którym poinformował ją, iż prawo do świadczenia przedemerytalnego ustaje z dniem osiągnięcia przez wnioskodawczynię wieku uprawniającego do emerytury tj. 60 lat i 7 miesięcy, jak też wskazał, że zgodnie z art.116 ust.1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych postępowanie o emeryturę wszczyna się z urzędu, jeżeli osoba uprawniona do świadczenia przedemerytalnego (zasiłku przedemerytalnego) osiągnie wiek emerytalny (vide: k.133 ar.).

Ubezpieczona wymagany wiek emerytalny (między innymi wskazany przez organ rentowy w piśmie z dnia 2 lutego 2015r.) osiągnęła w dniu 20 kwietnia 2015r. Organ rentowy w tej dacie nie podjął z urzędu czynności zmierzających do ustalenia prawa wnioskodawczyni do emerytury (bezsporne).

W dniu 18 maja 2015r. J. B. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z wnioskiem o prawo do emerytury (k.1-5 ar.t.I). Przedmiotowy wniosek skutkowało wszczęciem przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego, po przeprowadzeniu którego ZUS, w dniu 9 czerwca 2015r., wydał decyzję znak: ENP/10/(...) – którą przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury ze skutkiem od dnia 1 maja 2015r. tj. od początku miesiąca, w którym J. B. złożyła wniosek (vide: k.9 ar.t.I). Świadczenie przyznane ubezpieczonej zostało wyliczone w myśl art.26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (vide: k.14 as.).

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni odwołała się inicjując postępowanie sądowe (vide: k.2 as.)

Ustalono również, że J. B., w dniu 13 kwietnia 2015r., przeżyła operację wszczepiania tętnicy piersiowej wewnętrznej lewej, która to została przeprowadzona w Klinice (...) w W.,. W związku z operacją odwołująca była hospitalizowana w okresie od dnia 12 kwietnia 2015r. do dnia 20 kwietnia 2015r. (vide: k.3-4 as.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalno-rentowych ubezpieczonej oraz na podstawie zeznań ubezpieczonej złożonych przez nią w charakterze strony. Autentyczność zgromadzonego materiału dowodowego w postaci dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron, dlatego Sąd uznał ten materiał za pełnowartościowy i cechujący się wysokim walorem dowodowym. Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania złożone przez ubezpieczoną w charakterze strony nie znajdując podstaw do ich podważenia.

W ocenie Sądu Okręgowego, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie J. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 czerwca 2015r., znak: ENP/10/(...) jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁽⁹⁾ k.p.c., art. 477⁽¹⁴⁾ k.p.c. - tak orzeczono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r., sygn. akt II UZ 49/09 LEX nr 583831). W wyroku z dnia 23 kwietnia 2010r. (sygn. akt II UK 309/09, LEX nr 604210) Sąd Najwyższy przypomniał, że zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 i art. 477^(14a) k.p.c.) w granicach jej treści i przedmiotu. Ponadto treść decyzji wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także zakres wniesionego od niej odwołania wyznacza przedmiot sporu (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 listopada 2004r., sygn. akt III AUa 430/2004).

Z uwagi na dokładne sprecyzowanie przez ubezpieczoną zakresu odwołania, spór pomiędzy stronami oscylował wyłącznie wokół jednej kwestii tj. daty od której to wnioskodawczyni winna uzyskać prawo do świadczenia emerytalnego.

Jak wynika to ze zgromadzonego materiału dowodowego ubezpieczona od dnia 28 października 2010r. uprawniona była do świadczenia przedemerytalnego.

Zgodnie z art. 4 ust.1 pkt.1-3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U.2013.170.j.t.) - Prawo do świadczenia przedemerytalnego ustaje: 1) na wniosek osoby pobierającej świadczenie przedemerytalne; 2) w dniu poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, która jest ustalona decyzją terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej "organem rentowym", lub innego organu emerytalno-rentowego określonego w odrębnych przepisach; 3) z dniem osiągnięcia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Jednocześnie w stosunku do wnioskodawczyni (urodzonej w dniu (...)) zastosowanie znajduje art.24 ust.1 pkt.1a ppkt.8 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748 j.t.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184. Wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie: od dnia 1 lipca 1954r. do dnia 30 września 1954r. wynosi co najmniej 60 lat i 7 miesięcy.

Uwzględniając powyższe Sąd zauważył, że ubezpieczona wiek uprawniający ją do uzyskania emerytury (tzw. emerytury powszechnej) uzyskała z dniem 20 kwietnia 2015r. Nadto do dnia 19 kwietnia 2015r. była ona uprawniona do świadczenia przedemerytalnego.

Jak natomiast stanowi art.116 ust.1a ustawy - **postępowanie o emeryturę wszczyna się z urzędu, jeżeli wiek emerytalny dla uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego określają przepisy art. 24 ust. 1a i 1b oraz art. 27 ust. 2 i 3.**

Opierając się na powyższych przepisach Sąd zauważył, iż decyzja organu rentowego z dnia 9 czerwca 2015r. – co do określenia daty początkowej prawa ubezpieczonej do świadczenia emerytalnego wydana została nieprawidłowo, jak też organ rentowy w sprawie ubezpieczonej dopuścił się nieuzasadnionego zaniechania.

Zdaniem Sądu organ rentowy winien był bowiem, w stosunku do wnioskodawczyni, zastosować dyspozycję powołanego wyżej art.116 ust.1a ustawy i podjąć z urzędu czynności zmierzające do ustalenia jej prawa do emerytury w trybie art.24 ust.1a ustawy. Sąd jest zdania, że organ rentowy nie wydając z urzędu stosownej decyzji ustalającej prawo odwołującej do emerytury (tzw. powszechnej) rażąco naruszył obowiązujące go przepisy prawa materialnego.

W ocenie Sądu takie zachowanie organu rentowego zasługuje wyłącznie na wysoce negatywną ocenę, zarówno z tego względu, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako organ administracyjny winien restrykcyjnie przestrzegać obowiązujących go norm prawnych ale również z tej przyczyni, iż ZUS na gruncie pisma z dnia 2 lutego 2015r. samodzielnie informował ubezpieczoną o tym, że postępowanie o emeryturę (w jej przypadku) wszczynane jest z urzędu w trybie art.116 ustawy.

Sąd jest zdania, że w realiach niniejszej sprawy okoliczność złożenia przez ubezpieczoną, w dniu 18 maja 2015r., wniosku o prawo do emerytury pozostaje bez znaczenia dla jej rozstrzygnięcia, albowiem wnioskodawczyni w ogóle nie miała obowiązku z takim wnioskiem występować. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych precyzyjnie bowiem określa, że wszelkie czynności winien z urzędu podjąć organ rentowy.

Sąd wskazuje też, że w związku z powyższym w całości chybiona okazała się linia obrony przedstawiona przez ZUS jakoby rzekomo działał on prawidłowo i zgodnie z art.129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Na marginesie Sąd pragnie również wyjaśnić odwołującej, iż okoliczność przebycia przez nią operacji oraz fakt hospitalizacji w okresie od 12 kwietnia 2015r. do dnia 20 kwietnia 2015r. nie wpływał na rozstrzygnięcie sprawy i okoliczności te stanowiła wyłącznie oboczne tło sprawy. Sąd zaznacza, że kluczowym w sprawie było to, iż organu rentowego dopuścił się rażącego naruszenia prawa, które to wymagało wyeliminowania.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

wu